

BLICHERNOTER

MEDDELELSER FRA BLICHER-SELKABET

August 2023

www.blicherselskabet.dk

Ny formand for selskabet bliver nuværende næstformand Peder Porse

Kære medlemmer!

Så er det nu man kan melde sig til årets seminar.

Blicherdage på Skærum Mølle

I dagene 15.-16.-17. september afholder Blicher-Selskabet et seminar på Skærum mølle med titlen: *På skuldrene af Blicher*.

Fredag er der frokost kl. 13 og foredrag af lektor Jørgen Aabenhus: *En landsbydegns dagbog*, der er en studiekreds ved sognepræst Peter Ulvsgaard om *Sildig Opvaagnen*. Senere taler skoleleder Mogens Bregendahl om forfatterinden Marie Bregendahl. Efter middagen skal vi høre om Jens Kristian Lings' nye bog *DRAMA-MANDEN*, og vi synger nogle sange af Kaj Munk.

Lørdag er den store udflugtsdag hvor man har chance for at se alle Blichersteder på Vium-Thorningegnen: Herregården Marsvinslund, Hovedgården Liselund, Aunsbjerg, Blicheregnens Museum, Thorning, hvor der spises frokost; derpå Himmelbjerget med et lille foredrag af Tårnkomiteens formand Peter Busck.

Efter middagen er der aftenunderholdning, bl.a. fra *E Bindstouw* m.m. Peder Porse, J.K. Lings og Erik Harbo. Bente Harbo læser Hosekræmmerkøns fortælling og tilsidst synger Erik Harbo nogle Bellmansange.

Søndag: Efter morgensang i Stenhuset er der foredrag, hvor Erik Harbo fortæller om den nye novelleudgave *Blicher og Herregårdene*, der udkommer i nov 2023. Så er der studiekreds ved sognepræst Peter Ulvsgaard og provst Per Vibskov. Efter en kop kaffe fortæller Peder Porse om Blichers første hosekræmmer. Så slutter vi med frokost og lidt evaluering.

Alle foredrag foregår i den store sal med AV-udstyr.

**Tilmelding hos Blicher-Selskabet erik.harbo@mail.dk tlf 46373920
Pris 2150 kr. i dobbeltværelser. Tillæg for enkeltværelser 200 kr. Betales ved ankomsten.**

Generalforsamling referat

GENERALFORSAMLING onsdag den 19. april kl. 19:00. 20 deltagere.

Efter velkomst og fællessang *Kær est du* valgtes Peder Porse som dirigent. Ud over den trykte beretning mindedes afdøde Erik Kühnau og professor Søren Baggesen. Årets bog og cd-gaven *Elverhøj* blev omtalt.

Formanden omtalte kort sin fratrædelse til efteråret, og omtalte også sin tiltrædelse i 1989, selskabets arkiv og lager, Blicherprisen, bogudgivelser og samarbejdet med de forskellige forlag. b/ Det reviderede regnskab blev fremlagt ved vores revisor Benny Pilgaard. Det godkendte regnskab er trykt i Blichernoter for marts 2023.

c/ Valg til bestyrelsen: Dorrit Færk Møller, Jesper Meyer Christensen, Marianne G. Hougaard, Mads Jacob Iversen.

Siddende er Erik Harbo, James Lerche, Peder Porse, Per Vibskov og Ivan Z. Sørensen.

d/ Valg af suppleanter: museumsinspektør Dorte Kaldal, nyvalg af pastor Peter Ulvsgaard, Spentrup

e/ Valg af ekst. rev. Tove Kristiansen

f/ Eventuelt: Under evt. takkede formanden medlemmer og bestyrelsesmedlemmer, der gennem årene siden 1989 havde støttet ham og selskabet i arbejdet for at fremme kendskabet til Blicher og hans livsværk.

Jeg begyndte måske lidt famlende, men kom hurtigt ind i arbejdet. Det første bestod i at revidere selskabets papirer, der desværre var i en dårlig forfatning. Men det lykkedes mig at samle historien i en række bind, som jeg flittigt har brugt, medens jeg skrev selska-

bets historie. Jeg fik god hjælp af især Gordon Albøge og Marie Stoklund, Poul Kristensen, Ulla Thyrring og Knud Sørensen de første år, hvor selskabets aktiviteter blev forstærkede med en lang række seminarer på Skærum Mølle (med en tak til Gudrun Aspel) og andre steder, med udflugter, og ikke mindst med Blichernoter, der langsomt voksede til et skrift på min. 16 måske 20 sider.

Så fortsatte samarbejdet med James Lerche og hans kone Gertrud, og de dannede det faste led i den såkaldte pakkegruppe, hvor vi her i aften har tre andre medlemmer med, tidligere revisor Birgit Bonde, nuværende revisor Tove Kristiansen og Flemming Henriksen, der trofast gennem mange år har hjulpet til de tre gange om året, hvor vi skulle pakke udsendelserne.

Senere kom de nyere medlemmer af bestyrelsen: Hans Kruse og hans kone Dorte Kaldal Mikkelsen, Helle Frisman, Spentrup, Henrik Ljungberg, Dorrit Færk Møller, Thorkild Holm, Paul Hüttel og nu Peder Porse, Ivan Z. Sørensen, Per Vibskov og Mads Jacob Iversen for blot at nævne nogle. Så var der det store samarbejde med vore tre jyske museer eller mindestuer for Blicher i Thorning, Herning og Spentrup og det arbejde der pågår nu med Marianne Hougaard og Jesper Meyer Christensen og Birte og Bent Enevoldsen i Spentrup.

Hertil kommer vore gode revisorer gennem tiderne, for øjeblikket Benny Pilgaard, der er en god hjælp i dagligdagen.

Det har været spændende, at vi var ca.

500 husstandsmedlemmer for 10 år siden, mindre at vi nu kun er det halve.

Det har været gode år med den årlige produktion af årets bog, måske DVD eller cd. Her skylder jeg Johannes Riis på Gyldendal en stor tak og vores nuværende producent Peter Olufsen, der med krum hals er gået i gang med de store arbejder, som vi har præsenteret ham for, og som sidste år lykkedes med at genskabe en ny udgivelse af *Blichers Jylland*. Dertil kommer de utallige foredragsholdere ikke mindst fra vores egen bestyrelse.

Men hvem har så stået bi gennem alle årene, hvad enten det gjaldt den vanskelige korrekturlæsning, klaverakompagnement ved seminarer og møder, eller frokostenretninger til pakkeholdet, min utroligt flittige og vidende kone Bente. Tak. Uden hende var det ikke gået.

Efter pausen talte provst Per Vibskov om Blicher og Ossian. Han havde lige været tre dage i Birmingham og fortalte meget inspirerende om den skotske barde Fingal og hans søn. Vi håber at se det hele udfolde sig i en artikel i Blichernoter til efteråret.

Derefter var det lektor Henrik Ljungbergs tur. Han causerede over sit essay som selskabet udgiver til efteråret. *Samhørigheden - Steen Steensen Blicher og Søren Kierkegaard*.

Til sidst læste skuespiller og Blicherprismodtager Paul Hüttel *Andejagten* fra *Ak! hvor forandret!* Den vakte som sædvanlig stor fornøjelse.

Med afslutning og fællessang: *Jyden han er stærk og sej* sluttede denne generalforsamling.

Der var fremlagt en del bøger til gratis afhentning fra Selskabets store lager

af ældre og brugte bøger om og af Blicher.

Bl.a. 5-binds udgaven af Blicher-noveller fra Rosenkilde og Bagger 1982. Der blev hentet en del eksemplarer.

Bestyrelsen med flere samledes efter mødet om den traditionelle sandwich og konstituering.

Foredrag om Blicher

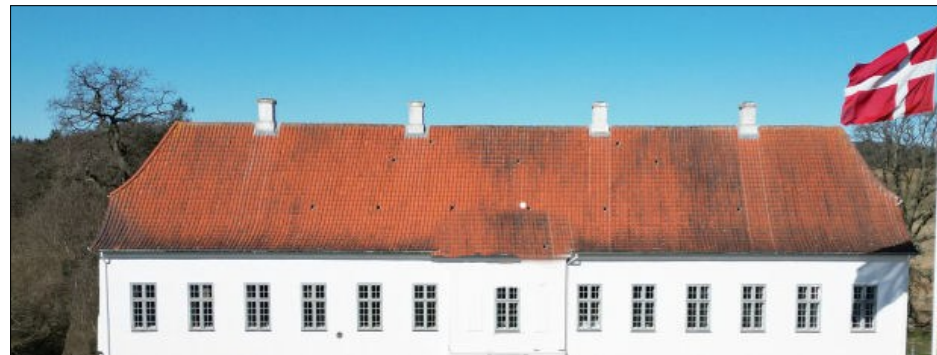
Husk at: Hvis man mangler et foredrag om Blicher, er der flere i Blicher-Selskabets bestyrelse, der har en række foredrag på lager. Vores forskellige bestyrelsesmedlemmer ved rigtig meget om Blicher og mange af dem har gennem årene holdt foredrag om Blicher eller læst værker af ham. Ud over navnene på bestyrelseslisten Peder Porse, Marianne G. Hougaard, Per Vibskov Nielsen, Ivan Z. Sørensen, Erik Harbo, Dorrit Færk Møller og Mads Jacob Iversen har vores tidligere medlem af bestyrelsen lektor Henrik Ljungberg foredrag om Blicher. Forfatteren Jens Kristian Lings er også en kendt foredragsholder med Blicheremner. Kontakt via Blicher-Selskabets hjemmeside under bestyrelsen eller over nettet.

Blicher og den største af hans præstegårde. Af Peter Ulvsgaard, sognepræst i Spentrup og Peder Porse, næstformand

Ofte har eftertidens beskrivelse af Steen Steensen Blichers "Livs-tragedie", som Jeppe Aakjær benævner sit store værk om Blicher, skygget for, at "den fattige digterpræst på den jyske hede" i det sidste kvarte århundrede af sit liv havde et af de bedste præstekald på landet i Jylland og boede i den smukke og statelige præstegård i Spentrup. Præstegården er opført af Steens farbroder Peder Daniel Blicher og byggeåret angives som 1794.

Steen Steensen Blicher skrev ikke selv meget om det præstekald og den præstegård, der af flere i samtiden blev betragtet som det bedste præstekald i

Østjylland. En smule skrev han indirekte om livet, landbruget, plantningen m.v. Men selve gården med avlsbygninger og præsteboligen er ret ubeskrivet. - Måske var han ikke glad for den. - Noget kunne tyde på det sidste. - Omvendt ved vi, at han satte alle sejl til, da embedet i Spentrup blev ledigt. Ikke alene skrev Blicher til sin støtte og vellynder Jonas Collin, han rejste også selv til København for at arbejde for sin sag. Blicher søgte bl.a. foretræde for gehejmestatsminister De Kaas, der pga. sygdom ikke kunne modtage gæster. Blicher skriver derfor i et brev til De Kaas, at det er ham meget magtpåliggende at

få embedet i Spentrup og Gassum, da hans hustru er blevet hypocondrisk, men forhåbentlig kan få det bedre, hvis "hun forflyttes til sin gamle kjære bopæl". Byggearbejdet skal være udført af Anders Kruse, en aktiv bygmester fra Horsens. Om Spentrup præstegård skriver Flemming

Jerk i Gamle danske præstegårde. (1978 p.186-189): "I al sin enkelthed virker det okkergule hus bag kirkebakkens fald som en åbenbaring af kunstnerisk kunsten og kultur midt i landsbyen. Det midterste af bygningens 15 vinduesfag med hovedindgangen fremhæves ved glatte pilastre med triglyf-kapitæler-Krusses "signatur" og gentaget i storstuens stukkerede ovnniche.....Exterieurets faste arkitektoniske holdning modsvares af indretningens udtalte herskabspræg med næsten fem alens loftshøjde, gipset udsmykning og brede tofyldningsdøre i kanelerede gerigter." Inden Anders Kruse tog fat på præstegårdsbyggeriet opførte han den nye hovedbygning på Fussingø, ca. 15 km. mod sydvest. At dette byggeri tydeligvis har påvirket præstegårdens udseende, ses af de to billeder nedenfor, dels præstegården set fra syd, dels et Photoshoppet billede af Fussingø hvor den nederste del, den høje kælder med køkken m.v. er skåret af. Ligheden er slående, hvad også denne artikels ophavsmænd erfarede, da de tidligere på sommeren blev inviteret indenfor i Fussingø. Blicher har selv sammenlignet Fussingø med en landevejskro. Han kunne tydeligvis ikke lide den klassiske stil. I Eneboeren på Bolbjerg skriver han, at stilen forekommer ham kold, streng og ensformig. Han foretrækker det gotiske, og savner den oprindelige borg ved søen, der blev nedrevet, da SSB må have været 8-9 år. Hvor sikker hans erindring om bygningen så har været da novellen udkom 46 år senere kan være et åbent spørgsmål.

Vi ved en smule mere om præstegården på Blichers tid. I "den Jydske Hede før og nu" besøger forfatteren Mylius Erichsen Spentrup i sommeren 1899, og skriver bl.a. : Spentrup Præstegård er

stor og smuk, den har 4 høje velbyggede længer, de tre med egebindingsværk, den fjerde med grundmur, alene denne sidste er forandret siden Blichers tid, den har fået sat nye, højere vinduer ind og en kvistbygning over indgangsdøren." Og et andet sted i bogen fortæller Steen Steensen Blichers søn Francisco om præstegårdens indretning: "...far havde sin seng i studerekammeret, hvor også blinde farfar Niels havde seng, det var værelset lige ind for gangen, midt på stuelængen, "den store dør" kaldte vi døren derind. Foruden sengene stod alle fars bøger derinde og hans skrivebord. Vinduerne vendte mod syd til haven. Der var så fredeligt." Præstegården i Spentrup er stadig fungerende præstegård for én af pastoratets to præster og en donation i 2016 på 4,3 millioner fra A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond gjorde det muligt at istandsætte den fredede bygning, så også fremtidige besøgende til Blichers grav og Blichersamlingen i Malvinas hus kan nyde den smukke præstegårdsfacade. Vest for præstegården kan man besøge mindsten over Peder Daniel Blicher, Niels Blicher og Steen Steensen Blicher. Begiver man sig ind i den tilhørende "præsteskov" kan endnu ses resterne af en svømmedam, som Steen Steensen Blicher sammen med rytterskolens lærer Thomas Wandborg lod udgrave. Uanset nedture og tragedier i Blichers mange år i Spentrup vidner både den smukke præstegård og digterpræstens forfatterskab fra årene her og hans etablering af både svømmeundervisning og gymnastikundervisning på præstegårdsgrunden om hans foretagsomhed og forgrenede interesser for samfundsforhold og dannelse. **Fortsat på s.10**

Ny formand for Blicher-Selskabet ved Erik Harbo

Efter gode råd fra vores næstformand vil jeg i denne lille artikel godt sige et foreløbigt farvel til vore medlemmer, Blicher-Selskabet skal nemlig have en ny formand. Det er jo ingen hemmelighed, at jeg i flere år har foreslået, at jeg skulle gå af, og det bliver nu.

Jeg kan sagtens huske det bestyrelsesmøde i 1989, hvor Felix Nørgaard, indtil da selskabets eneste formand, sagde, at han gik af. Han havde søgt at finde en ny formand, men endte med at spørge mig, og noget presset sagde jeg ja. Så det blev til en afsked med Felix ved årsfesten i oktober 1989 og en velkomst til mig. Og som næstformanden bogtrykker Poul Kristensen udtrykte det med vanlig vestjysk humor: "Der er en ting du kan bedre end Felix og det er at synge." På dette har jeg arbejdet videre, og jeg kan kun udtrykke en stor tak til de daværende bestyrelsesmedlemmer bl.a. Gordon Albøge og Marie Stoklund for deres store hjælp. Hertil kom den store hjælp det var, at advokat Gabriel Rohde og hans sekretær Bodil Juhl tog sig af det store praktiske arbejde med indkaldelser og bogsalg.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at det blev til meget andet end sang. Sunget har man altid ved vore arrangementer, men efter at jeg havde fået en slags styr på selskabets papirer, som lå der alle sammen, men trængte til at blive ordnet i A4 mapper, kunne jeg komme med en række nye ideer. Det drejede sig om kommunikation til medlemmerne i form af Blichernoter, afholdelse af seminarer og et større samarbejde med andre litterære selskaber.

Til vores held fik vi en god forbindelse med Folkeuniversitetscentret på Skærum Mølle og Gudrun Aspel.

Det blev en regel, at vi hvert år skulle udgive enten en bog eller cd/dvd, der havde noget med Blicher at gøre. Alt sammen ud fra tankegangen at for at bevare et godt forhold til medlemmerne kunne vi ikke nøjes med de to årlige møder, hvor mange ikke kunne deltage, men medlemmerne måtte også have et og andet mellem hænderne udgivet af selskabet.

Det kan ikke skjules, at det har været et stort arbejde gennem de 34 år altid at blive færdig med Blichernoter og udgivelser, men også at få ideer til typen af udgivelser. Men det har også givet mange glæder og mulighed for et godt samarbejde med bestyrelsens medlemmer samt med de tre Blichermuseer i Jylland og deres planer.

Af skønne oplevelser blev arbejdet med Knud Sørensen med udgivelsen af et videobånd, hvor han skrev manus og selv indtalte den efter min ide, og hvor vores herlige ven produceren Orla Harregaard satte alt ind på at skabe en så god optagelse som muligt. For alle tre deltagere var det jo con amore.

Jeg skaffede pengene, og i dag hvor alt er blevet meget lettere med den digitale verden vil man nok korse sig over hvor dyrt det blev, inden vi var færdige med at klippe.

Men resultatet kunne foræres til det danske skolevæsen, der nu kunne servere en times Blicher ganske gratis, hvis der var en lærer, der syntes, at det var en god ide. Vi kunne også give hvert medlem af selskabet et bånd. I 2012 kunne vi give dem et nyt eksemplar, men nu som en dvd. Optagelsen fik meget flotte anmeldelser, ikke mindst var Johannes Møllehave, efter at DR sendte optagelsen på

pinsedag i 1995, meget begejstret i en anmeldelse i Politiken.

Samarbejdet om udgivelser fortsatte med Poul Kristensen, Herning og Gyldendal og dir. Johannes Riis igennem mange år. Indtil vi i 2016 begyndte at udkomme på Olufsen Bøger.

Ved at læse i Blicher-Selskabets sidste udgivelse, vores historie de første 70 år, vil man kunne se de mange højdepunkter. For mit eget vedkommende gælder det ikke mindst arbejdet med *Blichers liv og gerning*, Tang Kristensen og Mads Lunds udgivelser fra 1882. Hertil kom de mange ekstra optegnelser, som jeg var heldig at finde, alt det som Tang ikke syntes kunne komme med i originaludgaven. Hertil meget vigtige optegnelser i *Illustreret Tiden*, der fulgte godt op på Blichers 200 år, måske noget nogle af nutidens aviser kunne lære af!

I forbindelse med 150-året for grundloven foreslog jeg at udgive en bog om Blicher og Himmelbjerget. Der forelå meget materiale om emnet, ikke mindst i Blicherarkivet på Statsbiblioteket i Århus hvor jeg tilbragte mange timer. Det mest interessante var Nørre Vosborg arkivet, altså etatsråd Tangs efterladte papirer, som bl.a. indeholdt et ukendt referat af Himmelbjergfesten i 1843.

Senere i årene 2006-08 kom arbejdet med arkivet omkring Eneste barn Charlotte Amalie Schinkel, min anden selvstændige bog om Blicher. Det blev en guldgrube at dykke ned i. Der var her meget efterladt stof om en af de personer, der spillede en stor rolle i Blichers barndom og ungdom, en kvindekarakter, hvis gøren og laden han ikke kunne lade være med at kopiere og bruge gang på gang i sine noveller. (Se sidste kapitel i bogen). En bog der inspirerede mig i troen på Blicher som den lille nye junker på Aunsbjerg, hvis

den gamle barnløse Steensen ikke havde været nødt til at sælge sin herregård.

Endnu er min tese ikke fulgt op, og det kan enten skyldes, at der næsten ikke er flere Blicherforskere tilbage, eller at der ikke er interesse for sagen, men vi har jo tid til at vente.

Det er altså blevet til mange udgivelser og dermed også til en fornøjelse at kunne give medlemmerne Hans Hansens fine afhandlinger i hænde, at få tilvejebragt en smuk udgivelse af *Vestlig Profil* med smukke specielle billeder, og selv at gennemrejse Blichers rute i 2016 fra Hamburg til Skagen, at udgive og tolke hans sidste digtsamling *De danske Træer*, og her have lejlighed til at fotografere overalt i Danmark de beskrevne træer, at have fundet et af de store egetræer på Nordfeld på Møn, nu desværre fældet, og at opdage Blichers egenhændigt plantede grantræer i skoven nord for Thorning præstegård.

Hvert år har altså bragt sine glæder samtidig med studiet af Blichers noveller, der førte til den store udgivelse af *Ak! Hvor forandret! og 17 andre noveller* i Blicher-Klassikeråret 2018

I må forestille jer at jeres gamle formand igennem 34 år har haft lejlighed til at fordybe sig i mange sager omkring Blicher og nok har det givet mange timer med læsning og korrekturlæsning for min kone Bente (tak for det), men samtidig har det jo også givet anledning til en udstrakt læsning i megen anden litteratur og forbindelse med mange litteraturinteresserede personer, hvoraf nogle blev vores venner.

Har vi måske sparet lidt på uddelingen af Blicherprisen i de senere år, kan man dog glæde sig over at næsten alle betydningsfulde forfattere fra den tidligere periode har modtaget denne, ofte ved stor festivitas i Teatermuseet i det

gamle Hofteater, som jeg i forvejen kendte fra en del koncerter her, for her har jeg sunget gamle sange fra 1848 med 8. regiments orkester, opera med Underholdningsorkesteret og soloaftner med Bellmansange og også gæstespil med den hedengangne Roskilde Kammer Opera, hvor jeg en række år havde den glæde at være instruktør.

Men vi har haft store aftener med prisuddelingen af Blicherprisen, hvor det ikke er beløbets størrelse, det kommer an på, men det har været fine aftener med Sam Besekow, instruktør på Det Kongelige Teater, Johannes Møllehave og Benny Andersen og en række af Gyldendals store forfattere herunder Ida Jessen og Jens Smærup Sørensen.

Festligt har det også været at deltage i Blichemuseernes arbejde for at udbrede kendskabet til Blicher sammen med bestyrelsen. På Sjælland har de herboende bestyrelsesmedlemmer med flere flittigt deltaget i arbejdet med tre gange om året at pakke og udsende Blichernoter og invitationer, da advokat Rohde ikke længere kunne overkomme dette arbejde.

Den reolmeter lange udgivelse af *Blichernoter* har jo i høj grad været formandens pligt, men han kan kun takke de mange flittige artikelskrivere, der har deltaget i dette arbejde.

Om at udgive Blicher ved Erik Harbo

Gennem alle mine år som formand har selskabet udgivet Blichers noveller.

I den store udgivelse *Samlede Værker* 1982 valgte man at udgive Blichers værker uden de store ændringer efter *Samlede Skrifter* i 23 bd. Man brugte hverken H. P.

Hansens mange rettelser eller P.L. Møllers store udgivelse i 1845 på Reitzel.

Efter udgivelsen af *Blichers Liv og Gerning* i 1990 og den vanskelige udgivelse af *Fjorten Dage i Jylland* på Gyldendal, hvor jeg læste korrektur sammen med sekretær Adda Therkelsen i 1998, påbegyndte jeg en række overvejelser sammen med min kone Bente Harbo om, hvordan man kunne lette læsebilledet for den moderne blicherlæser. Hun, der har et meget skarpt korrekturblik og et overordentlig godt kendskab til det danske sprog, deltog meget gerne i dette arbejde. Vi kan kun håbe, at vores arbejde, der kan ses i en række udgivelser, ikke mindst *Ak! Hvor forandret!* fra 2018 og nu i denne udgave *Blicher og Herregårdene* vil glæde læserne.

Det er nok værd at bemærke, hvor vi især har lavet små ændringer. Aldrig på sproget, men det var nødvendigt at ændre på udsagnsordenes former både i nutid og i datid. At tilføje en lang række biords t'er, for dem har Blicher aldrig haft det godt med. At fjerne de mange j'er i ord af typen gjerne og kjærlighed. Vi har bevaret aa, da bolleåret ikke ser godt ud i en Blichernovelle. I en enkelt novelle brugte Blicher selv kunne, skulle og ville, men vi har ikke ændret ved dette overhovedet. Da Blicher vist nok meget sjældent havde lejlighed til at læse korrektur, må man også forstå, at det er typograferne, i datiden kaldt sættere, der har haft det store ord at skulle sige, og de har selvfølgelig fulgt de regler, hvorefter de opsatte de daglige aviser, der var hovedindtægtskilden både i Århus og Randerstrykkerierne. Selvom Blicher-Selskabets udgivelser endnu ikke har vundet ret meget indpas på det konservative Kongelige Bibliotek, er det vort håb, at man vil få øjnene op for vores store udgivelsesrække.

Andre litterære selskaber og digtere

Lektor Jens Kristian Lings har i en artikel under titlen *Pest i Vedersø Præstegård* omtalt forholdene i Vedersø præstegård. Han er ikke enig med den nuværende ledelse af museet for Kaj Munk og tager i skarpe vendinger situationen op til drøftelse. Blicher-Selskabet har i forbindelse med vore seminarer på Skærum Mølle haft god mulighed for at besøge museet og også ved en lejlighed haft et nærmere samarbejde. Kaj Munk var uhyre glad for Blicher, hvad han udtrykte i et forord til en Blicherudgave, der kom under krigen i 1942. Her skilddrer han sin digterbroder og dennes værker og han undlader heller ikke at omtale jægeren Blicher. På dette område havde de meget tilfælles, man ser for sig de to jagtbrødre med hver deres jagttaske, Blicher med den omsyede grævlingtaske og Kaj Munk med sin lædertaske.

Det som Lings gør rigtig gammeldags vrøvl over er, at han ikke mener, at man passer godt nok på Munks efterladenskaber, som ifølge den oprindelige aftale skulle være tilgængelige for publikum. Han mener også at den megen omtale af Mussolini og Hitler leder publikums tanker i en forkert retning. Derpå fremlægger han de vidnesbyrd som Munk fremkom med i sin modstand imod de to diktatorer allerede fra 1936.

Han citerer Munks udtalelse i *Jyllandsposten* dette år: "Den største dåd det er tyrannerne at fælde, og derfor skal der tyranner til!" og fortsætter så: "Han skabte mange tyranner i sine skuespil, men de blev alle myrdet (undtagen Willi Kuhn i *Operationen*), fordi de svigtede det ideal, KM som kunstner ubevidst havde projiceret ind i dem og havde forestillet sig, de kunne og ville leve op til. Man kan kalde det dybt tra-

gisk, at mange danske forskeres karakteristik af KMs forfatterskab, der i høj grad, i både den fiktive og den reelle virkelighed, især handler om bekæmpelse af døde, levende og kommende tyranner, indtil nu er blevet domineret af en myte om, at det rummer en blind tilbedelse af dem. Kritikere "glemmer" at få de særdeles væsentlige henrettelser med."

Lings omtaler den nuværende museumsdirektør Mette Bjerrum Jensens plan om at flytte hele kommunens historiefortælling om 2. Verdenskrig til KMs Præstegård og indrette den i en tilbygning på det fredede område. Hendes mål er at skabe "oplevelses-økonomiske museums-attraktioner."

Jeg er ikke orienteret om, hvordan man på enen ser på alt dette, men forventer, at vi ved BS' seminar på Skærum Mølle den 15. -17. september, hvor Jens Kr. Lings vil holde et foredrag om sin nye bog om Munk "DRAMAMANDEN", vil høre mere om dette. [https://www.herningfolkeblad.dk/pst/i/Vedersø præstegård](https://www.herningfolkeblad.dk/pst/i/Veders%C3%B8pr%C3%A6steg%C3%A5rd).

Selskabet Bellman i Danmark

Med hensyn til andre litterære selskaber er det tungt for mig at meddele, at Selskabet Bellman i Danmark i dette forår er lukket helt ned. Den nuværende bestyrelse har meddelt, at den ikke magtede at føre selskabet videre under den manglende interesse for selskabet.

Når jeg føler mig særlig berørt, er det fordi jeg var medstifter af selskabet tilbage i halvfemserne. Det blev stiftet 18. nov. 1993. Det var den afdøde forfatter Søren Sørensen, der i sin tid og gennem mere end 25 år var den inspirerende leder af selskabet. Man udfoldede sig gen-

nem møder og seminarer og et stort samarbejde med andre Bellmanselskaber især i Norden, men også i Nordtyskland. Man holdt mellem tre og fem møder om året, hvor det vigtigste var sommermødet på Sophienholm i Lyngby.

Her samlede man sommetider mere end 800 mennesker, der lejrede sig på de smukke sydskråninger ned mod Bagsværd sø, og her blev underholdt af Skandinaviens bedste Bellmansangere.

Selskabet nåede at udgive mange fine publikationer herunder en fremragende dobbelt-cdudgivelse med Bellmanindspilninger fra 1930 og op til vores tid, foruden gennem sin skriftserie på syv bind i alt, vægtige bøger, ikke mindst bibliografien *Tøm nu dit glas*, fra 2015.

Som udøvende sanger og som medlem af selskabets styrelse husker jeg vidunderlige ture til Stockholm, Gotland og Helsingfors, og jeg vil aldrig glemme det venskab, der opstod mellem de mange kunstnere og forskere fra Skandinavien, der deltog. Men desværre gik det efter Søren Sørensens død tilbage for selskabet, måske også under indflydelse af coronaens hærgen igen mere end 2 år.

Fortsat fra s. 3: Et besøg i Spentrup kirke, forpagterbolig (Malvinas hus), rytterskole (nu privat bolig), gadekær og præstegård fortæller om en tid, hvor kirke og skole var tæt forbundne og tæt knyttede til hinanden. En tid, hvor en foretagsom og formuende sognepræst (Steen Steensens farbror Peder Daniel Blicher) for egne midler kunne henvende sig til vidt kendte Anders Kruse og bede denne bygge præstegård i samme stil som den nyopførte hovedbygning ved Fussingø.

Mindeord ved Erik Harbo

Lektor Aage Jørgensen døde den 25. marts.

Aage Jørgensen dyrkede ved siden af sin lektorgerning på Langkær Gymnasium mange danske digtere og måske især Johs. V. Jensen. For Blicher-Selskabet fik det også betydning, at hans store interesse var bibliografier om digterne, så derfor har selskabet i mange år nydt godt af hans fine Blicher-bibliografi, som i mange år har ligget på vores hjemmeside og selvfølgelig stadig er der. Det har krævet meget stort arbejde fra Aage Jørgensens side at kunne vedligeholde denne in-teresse til gavn for os alle sammen.

Mit bekendtskab med Aage går helt tilbage til min skoletid, da vi er fra samme sogn i Sydjylland og gik i samme skole. Da jeg blev formand for Blicher-Selskabet fornyedes bekendtskabet, selvom jeg tror Aage et par år tvivlede på mine evner til, som operasanger at skulle lede et litterært selskab. Men jeg tror, at han hurtigt fandt ud af, at det kunne jeg godt, så siden har vi haft det bedste forhold, og jeg har ofte udtrykt min glæde over hans fremragende litterære viden, der er blevet til en kilde for os alle sammen i vores jagt på mere viden om Blicher.

Ære være hans minde.

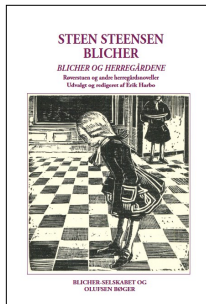
Blicher og herregårdene

Årets udgivelse udsendes i november til vore medlemmer. 280 sider

Det drejer sig om en novellesamling med titlen **Blicher og herregårdene** med nogle af Blichers kendteste noveller. Vi bevæger os fra Blichers landsbydegn på Tjele over Aunsbjergs Røverstue, Fussingøs Eneboer og Jøderne på Hald til Blichers to noveller fra

Limfjorden, med Søbygård/Bangsbo: *Vinhandleren og Herremanden* og Waar og Krastrup med novellen *Livø*.

Af hensyn til mindre øvede Blicherlæsere har vi som vi gjorde det med samlingen fra 2018, lettet Blicher sprog lidt. Man kan allerede nu bestille fem bind til gavebrug for 500 kr. Illustreret med prospekter af danske herregårde. Forsiden: Træsnit af Povl Christensen

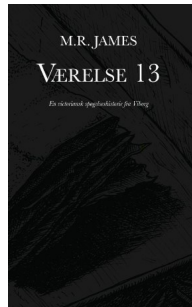
Men jeg ville gerne have hørt en samtale imellem Blicher og Knud Sørensen om Børglum Kloster!

Nok om det. Genren spøgelseshistorier var populær, og den engelske forfatter og middelalderforsker M. R. James udgav i 1904 udgav i 1904 en samling *Ghost Stories*. En af fortællingerne, nok den mest kendte, er *Number 13*, og det er morsomt for danske læsere, at handlingen er henlagt til Viborg. Den gamle domkirkeby danner en perfekt ramme om denne fortælling, som netop nu er udkommet i en ny oversættelse på det nydannede forlag Folklore. Det er centerleder på Hald Peter Rannes, der er en af kræfterne bag denne herlige udgivelse, der er forsynet med tilpas kryptiske illustrationer af Johannes Rannes.

Fortællingen har det hele: myterne omkring tallet 13, forsvundne og igen opdukkende scenarier, uhyggelige lyde fra et sted der ikke findes, og et veritabelt overfald, der heldigvis afværges i sidste øjeblik.

Bogen, der er en lækker lille sag, rummer foruden fortællingen om værelse 13 en efterskrift om Viborg og en beskrivelse af M. R. James' besøg i Viborg i år 1900, skrevet af Peter Rannes som inkorporerer lokale steder som Hald, Nørresø og Bækkelund kro der i dag hedder Niels Bugges Kro, foruden selvfølgelig byen Viborg og dens kendte bygninger. Det er historiefortælling i øjenhøjde. ISBN: 978-87-973593-0-3

Yderlige oplysninger gives gerne af Peter Q. Rannes på 28501189 eller på mail@folklore.dk

Nyt forlag Folklore En spøgelseshistorie Omtale ved Bente Harbo

Blicher har så vidt vides aldrig skrevet en historie i denne klassiske genre, som tæller navne som Edgar Allan Poe, Dickens, Kipling, Stevenson og E.T.A. Hoffmann. Blicher har taget et

par tilløb: Rektors overnatning i det af-sides værelse i Ulstrup slots sidefløj, med månens vekslende lys over det livagtige portræt på væggen i den store *Juleferien*, og i *Røverstuen*, hvor det berøgtede tårnværelse ligeledes bliver brugt til gæsteovernatning, og hvor mystikken senere opklares ved frøkenens bortførelse.

Vores gode forfatter var ingen tilhænger af det okkulte, og både *Gyldeholm* og *En aftenunderholdning paa Daugbjerg* Dos virker som en fantasileg, en drøm.

BLICHERNOTER indeholder:
Referat af generalforsamling 2023
Blicher og den største af hans præstegårde. Peter Ulvsgaard, sognepræst og Peder Porse
Ny formand for Blicher-Selskabet ved Erik Harbo
Andre litterære selskaber og digtere.
Nekrolog: lektor Aage Jørgensen
Nyt forlag Folklore
Blicher og Herregårdene Ny novellsamling til medlemmerne i nov. 2023
Bogsalg: se selskabets hjemmeside
www.blicherselskabet.dk

Adresser:

Blicheregnens Museum: 8720 5030
blicheregnensmuseum.dk Se på nettet
E Bindstouw. Ring 23669286 el. 22677743. Se på nettet
Herningsholm: Se på nettet,
museummidtjylland.dk Tlf. 96261900
Malvinas Hus, Spentrup 1. maj - 31. oktober: lørdag og søndag kl. 14-17 samt efterårsferien 14-17

OBS For et fremtidigt formål beder vi selskabets medlemmer sende os deres mailadresse.
Man benytter følgende mail:
erik.harbo@mail.dk

Bestyrelsen for Blicher-Selskabet
Formand: Operasanger Erik Harbo
Næstformand: chefkonsulent Peder Porse
Sekretær og kasserer: James Lerche
Høje Gladsaxe 11, 2.tv. 2860 Søborg, tlf. 25533266
Lektor Dorrit Færk Møller
Museumsinspektør Marianne G. Hougaard
Samlingschef Jesper Meyer Christensen
Provst Per Vibskov Nielsen
Lektor Ivan Z. Sørensen
Pastor Mads Jacob Iversen
Pastor Peter Ulvsgaard
Suppleanter: Arkæolog Dorthe Kaldal
Antal medl.: ca. 230 husstande
Medlemskab Husstand: 200 kr.
Udland og institutioner: 250 kr.
Danske bank reg. 1551 4090780 el. giro 409 0780
IBAN DK91 3000 0004 0907 80
Blicher-Selskabets adresse:
Havelodden 64, 4000 Roskilde, tlf. 46373920/23205119
Selskabets mail: erik.harbo@mail.dk
Blichernoter udgives 3 gange årligt, redigeret af Erik Harbo
ISSN 1602-2742
www.blicherselskabet.dk

Kommende arrangementer m.m. se også www.blicherselskabet.dk
15.-17. september: Seminar på Skærum Mølle
Nov. Årsfest (Sted og dato ikke bestemt)

Blicheregnens Museum, Thorning: læs på www.museumsilkeborg.dk
15.-17. sept. Museet samarbejder m. BS om Blicherdage på Skærum Mølle
Mandag 9. okt. kl 19:30 Blichers tro v. sognepræst Mads Jacob Iversen-
Desuden præsenteres Blicher og herregårdene ved Bente og Erik Harbo
5. nov. kl. 15:00 Blichers holdning til rakkere og kæltringer

Lørdag 7. okt. Herningsholm kl. 14. Bente og Erik Harbo præsenterer Blicher og herregårdene
Søndag 8. okt. kl 14:00 Malvinas hus Spentrup Bente og Erik Harbo præsenterer Blicher og herregårdene